

TOPLUMSAL CİNSİYET EŐİTLİĐİ

Dr.ÖĐr.Üyesi Özgür GÜLDÜ

**Cinsiyet Farklılıkları: Kadınlar ve Erkekler Gerçekten Farklı
mıdır? - 1**

KAYNAK: Dökmen, Z. (2010). Toplumsal Cinsiyet - Sosyal Psikolojik Açıklamalar. İstanbul: Remzi Kitapevi.

- ✓ İki cinsiyet arasında çeşitli farklılıklardan söz edilmektedir. Bazı farklılıkların biyolojik olmasına karşın çoğu farklılık tamamen kültürel ve sosyaldir.
- ✓ Kadın ve erkek arasında farklılık olarak sözü edilenler nelerdir?
- ✓ Halk arasında farklılık olarak söylenenler arasında zihinsel yetenek, duygusal durum, başarı farklılıkları vardır.

İki Yaklaşım

- ✓ İki cinsiyetin karşılaştırılması söz konusu olduğunda iki ana yaklaşım ileri sürülmektedir:
- ✓ **Benzerlik Yaklaşımı (Beta Yaklaşımı)** ve **Farklılıklar Yaklaşımı (Alfa Yaklaşımı)**
- ✓ **Farklılıklar Yaklaşımı (Alfa Yaklaşımı):** Erkekle kadın arasındaki farklılıklar vurgulanmakta, hatta kadınla erkeğin birbirinin zıddı-karşıtı olarak da ele alındığı olmaktadır. Bu yanlılık bazen de statükonun korunmasında da önemli rol oynamaktadır.

İki Yaklaşım

- ✓ **Benzerlik Yaklaşımı (Beta Yanlılıkları):** Farklılıklar ya görmezden gelinmekte ya da en aza indirmektedir. Bu nedenle de cinsiyetler arasındaki eşitlik için çabalara dayanarak oluşturmakta, ancak bazen de kadınların özel ihtiyaçlarının da görmezden gelinmesine yol açabilmektedir.
- ✓ Kadının ve erkeğin zihinsel ve sosyal becerilerinde genellikle benzer oldukları kabul edilmektedir.

1. GÖRÜŞ: Kadınlarla erkekler dört alanda farklı oldukları ileri sürülmektedir.

➤ Sözel yeteneklerde kızlar,

➤ Mekânsal yeteneklerde, matematikte ve saldırganlıkta erkekler lehine farklılık vardır.

2. GÖRÜŞ: Kız ve erkek çocukları ya da kadınlarla erkekler arasında bulunan farklılıkların gerçekte çok küçük olduğunu ileri sürmektedir.

Çocukluk döneminde gözlenen bazı cinsiyet farklılıkları

- 1. Saldırganlık:** Erkek çocukları daha saldırgandır (kalıpyargı). Bir çok kültürde görülen bir özelliktir.
- 1. Olumlu sosyal davranış (yardımseverlik ve ilgi-bakım vericilik):** Yardımseverlik konusunda kızlarla erkekler arasında büyük farklılık bulunmamaktadır. Kızlar erkelerden daha çok ilgi ve bakım vericidirler.

Çocukluk döneminde gözlenen bazı cinsiyet farklılıkları

3. Okul başarısı: Anaokulundan üçüncü sınıfa kadar bütün akademik konularda kızlar daha iyi notlar alırken, daha sonra bu fark kaybolur.

4. Başarı güdüsü: *Erkek çocuklar* kendilerini matematik, spor, mekanik beceriler gibi «erkeksi» olarak nitelendirilen alanlarda daha yeterli algılanmakta ve kendilerinden daha yüksek başarı beklemektedirler. Kız çocukları ise «kadınsı» olarak nitelendirilen dil ve sanat gibi alanlarda daha yüksek beklentileri olduğu ve bu alanlarda kendileri için daha yüksek standartlar koydukları görülmektedir.

Çocukluk döneminde gözlenen bazı cinsiyet farklılıkları

5. Heyecansal duyarlık: Okul öncesi yıllardan itibaren kızlar heyecanlara (kırgınlık, sevinç vb.) ilişkin bilgileri daha iyi algılamakta ve daha iyi ifade etmektedirler.

6. Psikolojik ve gelişimsel sorunlar: Kızlar erkeklerden daha korkak ve utangaçtırlar. Bu fark yaşamın ilk yıllarından itibaren görülmektedir. Okulda kızlar başarısızlık ile ilgili daha çok kaygı yaşamakta ve başarısızlıktan kaçınmak için daha çok enerji harcamaktadırlar.

Pek çok gelişim sorunu da erkek çocukları arasında daha yaygındır: Konuşma ve dil bozuklukları, okuma güçlüğü, hiperaktivite, düşmanca davranma gibi davranış problemleri ile duygusal ve sosyal olgunlaşma geriliği.

Kız çocuklarında kaygı bozuklukları daha fazla gözlenmektedir. Ergenlikte de depresyon ve yeme bozuklukları gibi sorunların kızlarda daha fazla olduğu bildirilmektedir.

Çocukluk döneminde gözlenen bazı cinsiyet farklılıkları

7. Uyma ve bağımlılık: Okul öncesi yıllardan itibaren yetişkinlerin ve akranların isteklerine erkeklere göre daha uymacıdırlar.

8. Oyun ve arkadaşlık: Arkadaşlık bakımından kadınlar ve erkekler arasında fark yoktur. Ancak arkadaşlık örüntülerinde yaşamın her döneminde farklılıklar görülmektedir.

Kızlar sakin, yüzyüze ilişkilerin ve konuşmanın ağırlıklı olduğu oyunlar oynarken, erkek çocuklar daha az konuşma içeren, sert ve hareketli oyunları tercih etmektedirler.

Çocukluk döneminde gözlenen bazı cinsiyet farklılıkları

8. Oyun ve arkadaşlık:

- Okul öncesi dönemde oyun arkadaşları seçme ve bazılarını özellikle tercih etme biçiminde gerçekleşirken,
- İlkokul döneminde daha uzun süreli ve karşılıklı ilgi ve duyguların paylaşımına temellenen arkadaşlık şeklinde sürdürülür. Bu dönemde kızlar ve erkekler ayrı ayrı oynamaya yönelirler. Erkekler takım oyunlarına yönelirler ve bu oyunlarda sorun olduğu taktirde oyunu durdurup sorunu tartışmak yerine uzlaşma yoluna giderek sorunu çözerler, tartışmazlar. Kız çocukları ise konuşarak birbirlerinin sorunlarını dikkatle dinlerler ve birbirlerini desteklerler, aralarında anlaşma sağlamaya çalışırlar.